

Vi t Nam ch u nh h ng văn hóa Ý không sâu r ng, tr c 1975 sinh viên du h c Ý ch kho ng 300 ng i. Tuy nhiên nhi u ng i VN bi t đ n qu c gia n y nh có Tòa Thánh Vatican, là vùng đ t thánh k di u mà m i tín đ Thiên Chúa Giáo đ u mong c m t l n trong đ i đ c hành h ng Roma. Vatican di n tích 0.44 km² (44 hectares). Theo các tài li u thì năm 326, ng i thánh đ ng đ u tiên, qu ng tr ng Constantinian, đ c xây đ ng trên m c a thánh St. Peter. T khi xu t hi n thánh đ ng, b t đ u có dân c th a th t chung quanh. N i c a Giáo hoàng n m g n qu ng tr ng đ c xây đ ng t th k V. Vatican tr i qua nhi u th i k thay đ i c a l ch s .

Mãi cho đ n Hi p c Lateran (Lateranverträge/Lateran Treaty) Benito Mussolini và Pietro Cardinal Gasparri thay m t cho vua Victor Emanuel III và Giáo Hoàng Pius XV ký ngày 07.6.1929 Vatican đ c t tr , lãnh th Vatican bao g m m t vùng đ t đ c xây t ng chung quanh dài 3,2 km, n m gi a th đô Roma g i là “stato della Città del Vaticano”. Đ c Giáo Hoàng là ng i đ i u hành qu c gia nh bé n y đ i s giúp đ c a H ng Y Đoàn, Đ c Giáo Hoàng b nhi m H ng Y gi ch c v các b trong Tòa Thánh nhi m k 5 năm. Dân s h n 1000 ng i, có quân đ i riêng đ c thành l p ngày 22.01.1506 b i Giáo hoàng Julius II đ b o v và canh gác, hi n nay kho ng 101 ng i theo truy n th ng ph i là ng i Th y S . Qu ng tr ng thánh St. Peter, là n i t p trung tinh hoa c a các th i đ i, đ c xây đ ng năm 1667 do nh ng nhà ki n trúc, đi u kh c n i ti ng. Qu ng tr ng đ c bao b c b i vòng cung g m 284 c t tr , có th ch a 25 ngàn ng i. Trên các c t này kh c 140 t ng thánh, c t tr đá chính gi a đ c v n chuy n v t Ai C p năm 40 sau công nguyên. Ngoài nh ng cung đ i n l ng l y còn có h n 20 b o tàng và th vi n.

Nhà c Ý n m v phía Nam Âu Châu dân s 60.054511 ng i, ch a tính nh ng ngu i Ý t th k th 19 di c ra n c ngoài l p nghi p: USA (9 tri u); Nam M S d armerika (4,2 tri u); Th y S (370.000); Đ c (300.000?)...T ng s n l ng GDP (Gross Domestic Product) tính theo đ u ng i 38.996\$ (2008). Di n tích 301.336 km², m t đ trung bình 199/ km², biên gi i phía b c là dãy Alpen giáp v i Pháp, Th y S , Áo và Slovenia. Trong lãnh th c a Ý có hai qu c gia đ c l p là: San Marino và Vatican, còn Campione d' Italia là vùng đ t c a Ý n m trong lãnh th Th y S . Ý là m t bán đ o dài gi ng hình „bàn chân“ đ c bao quanh i phía tây bi n Tyrrhenian và phía đông bi n Adriatic. Dãy Alpennin ch y dài gi ng nh x ng s ng c a bán đ o này; và là biên gi i phía b c có nhi u h , h l n nh t là Garda (370 km²); Po là sông chính ch y t dãy Alpen i biên gi i phía tây Ý, xuyên qua đ ng b ng Lombardy vào Bi n Adriatic. Nhà c Ý có nhi u đ o, hai đ o l n nh t là Sicilia (25.708 km²) và Sardinia (24.090 km²). Nh ng thành ph l n quan tr ng: Rom, Mailand, Turin, Genua, Paermo, Bologna, Florenz, Catania, Venedid, Bari, Triest, Messina, Verona, Padua, Cagliari. Các phi tr ng qu c t : Rom, Mailand và Venedig và nh ng h i c ng quan tr ng: Genua, Neapel, Venedig, Livorno, Palermo và Triest.

Hệ thống giao thông và đường sắt: 19.394 km; đường bộ 654.676 km, hơn 6957 km là xa lộ (nhiều xe chạy trên xa lộ phía trên biển thu được) đường sông dài 2400km. Núi Mont Blanc (Monte Bianco) cao nhất, về phía Nam còn nhiều núi lửa hoạt động. Ý trải qua thời gian lập quốc cũng là một phong trào thời cổ đại qua nhiều triều đại, sự hiện diện của con người tại đây có từ thời đồ đá khoảng 200.000 năm trước. La Mã cổ đại có nền văn minh phát triển trên bán đảo Ý. Thời kỳ thứ 8 trước CN, trở thành một đế chế trải dài theo Địa Trung Hải. Đế chế này đã thống trị toàn bộ các vùng lân cận. Quốc gia Ý được lập, cũng ôm mang đế quốc như các quốc gia Âu Châu: Anh, Pháp, Đức, Hoà Lan, Tây Ban Nha từng dùng sức mạnh đánh chiếm các quốc gia chung quanh. Thời chiến I (1914-1918) Ý đứng về phía liên quân Anh-Pháp. Tháng 11.1918 Ý đánh bại Đế chế Áo-Hung. Trong cuộc chiến này 600.000 người Ý thiệt mạng, nền kinh tế sụp đổ và ít ỏi là một phát và thất nghiệp cao.

Năm 1921 Mussolini được bầu vào nghị viện của nhà nước Phát xít. Năm 1922 B.Mussolini tổ chức Đảng phaxit Ý đi về Roma để biểu dương lực lượng "La marcia di Roma " và sau đó vua Ý Victor Emmanuel III trao quyền hành cho ông ta. Mussolini được gọi là Duce "chủ huy" giữ vai trò là thủ tướng, Mussolini dần dần chuyển chế độ chính trị sang chế độ nghĩa phát xít.. Mussolini là thân hữu của Adolf Hitler (1889-†1945) cùng tổ chức học chung Đế chế Đức công Áo. Năm 1936 Ý xua quân đánh chiếm Ethiopia. Năm 1938 Mussolini đứng ý Hitler sát nhập Áo và lập ra hiệp ước Munich. Đến thời chiến (1939-1945) Mussolini lúc đầu không dám can thiệp cùng phía Đức, vì quân đội Ý còn yếu kém, nhưng tháng 4.1939 Ý chiếm Albania, Bắc Phi (Nordafrika), năm 1940 Pháp bị Đức đánh bại, ngày 23.6.1940 Pháp đầu hàng Đức. Mussolini nghĩ thời cơ đã đến tay nên quyết định tham gia cuộc chiến, hy vọng trở thành Phát xít Đức-Ý-Nhật sẽ chiếm thống trị trong một thời gian ngắn. Tháng 10.1940 Ý chiếm Hy Lạp dùng Albania làm bàn đạp nhưng phải rút lui. Sau khi Ý chinh phục Somalia được của Anh năm 1940, bộ quân Đảng Minh phục công thiêu hủy nhà. Quân Ý bị Đảng Minh đánh bại tại Bắc Phi, và chế độ về những sự hỗ trợ các quân đội Đức Quốc Xã dưới sự chỉ huy của tướng Erwin Rommel. Năm 1943 Vua Vittorio Emanuele và nhóm đối lập với Mussolini tháng 6.1943 lật đổ chính quyền do Mussolini lãnh đạo, Mussolini bị bắt giữ tháng 7.1943. (sau đó nhai toán cộng quân Đức của Otto Skorzeny giải thoát). Các đảng chính trị chế độ Phát xít Ý trước kia bị cấm đoán hoạt động trở lại, có các cuộc đàm phán hòa bình bí mật với phe Đảng Minh tháng 9.1943. Ngay lập tức Đức chiếm công Ý đứng hàng Mussolini và trở thành một mặt trận mới. Phấn đấu để chiếm đóng Phát xít, dưới lãnh đạo của Mussolini, nên xảy ra cuộc nổi dậy chiếm đóng máu giữa quân du kích Ý và quân đội Phát xít. Ý được giải phóng 25.04.1945. Phe trước Phát xít thua trận, Mussolini (1883-†1945) bị bắt và lập tức được đưa vào tòa án binh ngày 28.4.1945 sau đó ông bị treo cổ với vợ Clara Petacci (1912-†1945) tại Giulino di Mezzegra Comer. Cuộc sống của những ông chúa, được tài năng đức, đến lúc mất vợ, xuôi tay ra đi với hai bàn tay trắng, cát bụi trở về với các bụi. (Bài học trong lịch sử cho thấy chế độ Phaxit, Công sản được tài không thu lòng dân đưa đến đảo lộn. Thiên đường cộng sản tại Nga sụp đổ năm 1989 kéo theo các nước Đông Âu, nhà độc tài Ceausescu của đảng CS Romania bị lật đổ và chế độ đưa đến giải thể ngày 24.12.1989)

Năm 1949 Ý trở thành một đảng minh của Mặt trận qua kế hoạch Marshall, "chế độ trình phục hồi

Châu Âu" (European Recovery Program vi t t ERP) M giúp Ý khôi ph c n n kinh t . M i năm sau Ý phát tri n kinh t m nh. Ý là qu c gia phát xu t m t ph n văn hóa Âu Châu, cũng là n i kh i đ u ra phong trào Ph c h ng. Th đ o Roma t ng là trung tâm c a n n Văn Minh c và là trung tâm c a Giáo H i Thiên Chúa Giáo. T năm 1948 theo hi n pháp ngh vi n l ng vi n (Parlamento), có Vi n dân bi u (Camera dei Deputati) và Th ng vi n (Senato della Repubblica), m t c quan t pháp đ c l p, và c quan hành pháp có H i đ ng B tr ng (Consiglio dei ministri), do th t ng (Presidente del consiglio dei ministri) lãnh đ o. T ng Th ng (Presidente della Repubblica) đ c ngh vi n v i m t s dân bi u c p vùng b u v i nhi m k b y năm. T ng th ng ch đ nh th t ng, ng i đ c các ch c v b tr ng (đ c t ng th ng ch đ nh chính th c). H i đ ng B tr ng ph i đ c s ng h (fiducia) c a c hai vi n. Ý đã gia nh p Liên hi p qu c năm 1955 và là m t thành viên c a kh i Nato (T ch c Hi p c B c đ i tây đ ng). H p tác kinh t và phát tri n (OECD), Tho thu n Chung v Thu quan, Th ng m i / T ch c Th ng m i Th gi i (GATT/WTO), T ch c An ninh và H p tác Châu Âu (OSCE) và H i đ ng Âu Châu, t ng gi ch c ch t ch CSCE năm 1994, EU năm 1996 và G8 năm 2001 và n m ch c ch t ch EU t tháng 7 t i tháng 12 năm 2003. Ý là qu c gia phát tri n hàng th 7 trên th gi i tr thành m t thành viên không th ng tr c c a H i Đ ng B o An Liên Hi p Qu c.

Hàng năm có hàng tri u (1) du khách hành h ng Roma hay mùa hè t m bi n. Ph n l n ng i m i n Nam Đ c th ng đ n Ý ngh hè (kho ng cách t Đ c 600 km đ n vùng bi n Đ a trung h i c a Ý). K ng n ng s n xu t „made in Italy“ xe h i Auto g m có (Fiat Group, Aprila, Piaggio, Ducati, Ferrari, Maserati, Lamborghini, Pagani). Máy bay các lo i (Agusta, Alenia, Finmeccanica) tàu thu (Fincantieri). Các lo i du thuy n (Ferretti, Azimut). Xu t c ng xe, máy móc, v i s i, cá, đá c n th ch (Marmo), lúa m ch, g o, b p, Oliven, rau, trái cây, r u nho, bò, và các lo i giày da, th i trang Armani Valentino, Versace, Benetton, Luxottica..) đ ng c đ i n t và hoá h c... Nh ng ph i nh p c ng các nguyên li u c n thi t cho ngành công nghi p và nhu c u năng l ng.

Nh ng nhà bác h c nh : Galileo Galilei (1564-†1642) sinh t i thành ph c Pisa tây b c Ý, ông bác b lý thuy t c a Aristotle cho r ng “v t nh thì r i ch m, v t m ng thì r i nhanh”. Galilei thí nghi m ch ng minh r ng n u không có s c c n c a không khí thì các v t r i xu ng cùng m t lúc, nh v y v t n ng hay nh đ u r i v i v n t c nh nhau. Năm 1609 ông ch vi n v ng kính đ u tiên, ngày 09.01.1610 là l n đ u ông quan sát đ c thiên văn khám phá th gi i m i cho nhân lo i, và ch ng minh thuy t c a nhà bác h c ng i Balan Nicolaus Copernicus (1473-†1543) r ng: trái đ t và các hành tinh khác đ u di chuy n theo quỹ đ o c a m t Tr i là đúng.. Năm 1610, khi Galileo xu t b n cu n Sidereus Nuncius, trong đó nêu quan đi m m t tr i là trung tâm c a vũ tr , ông đã nh n đ c l i tán th ng c a c Johannes Kepler, nhà thiên văn h c tài ba và Jesuit Clavius, tác gi c a l ch Gregorian.

Quan đi m nhà th Thiên Chúa th i b y gi tin r ng “Trái đ t đ ng yên” Toà án d giáo k t án

ông đi ng c l i giáo đi u? bu c ông ph i sám h i đ kh i b t i t h i nh. nh ng ông không bao gi t b lý thuy t "trái đ t v n quay". V i gi à ông b mù m t. ông đ c tôn vinh là nhà khoa h c th c nghi m, dù mù nh ng ông v n th y vũ tr bao la, v Khoa h c lý thuy t c a Galilei đóng góp cho nhân lo i khám phá ra không gian và vũ tr . Nh ng c g ng c a Giáo hoàng John Paul II (1920-†2005) nh m n i l i hoà bình v i khoa h c b t đ u ngay t l nh m ch c c a ngài vào tháng 10.1978. Đ n ngày 10.11.1979 trong l n t ng ni m húy nh t th 100 c a Albert Einstein (1879-†1955) Đ c Giáo hoàng yêu c u các H c gi , S gia và các nhà Th n h c đi u tra v án Galileo m t cách k l ng. M t u ban đ c thành l p và đ a ra k t lu n năm 1992. Đ c Giáo hoàng th a nh n nh ng sai l m do toà án đ giáo gây ra vì đã bu c t i nhà Thiên văn h c. "Hãy th l i cho chúng tôi v thái đ thù đ ch... do s thi u nh n th c v s t do chính th ng trong khoa h c". Đánh giá công lao nghi n c u c a Galilei, ng i ta ghi trên bia m : „Ông đã m t th giác, vì trong thiên nhiên không còn cái gì ông ch a th y“

-Enrico Fermi (1901-†1954) nhà V t lý do công vi c v phân rã Beta, phát tri n c a lò ph n ng h t nhân đ u tiên, và phát tri n lý thuy t l ng t . Fermi nh n giải Nobel v t lý 1938, công vi c gây ra tính phóng x .

-Alessandro Giuseppe Antonio Anastasio Volta (1745-†1827) là nhà v t lý. Ông là ng i đã có công phát minh ra Pin đi n và tên c a ông đ c đ t theo đ n v đi n th volt (ký hi u V).

-Joseph-Louis Lagrange (1736-1813) là nhà toán h c, thiên văn. Ông đã có nh ng đóng góp quan tr ng trong nhi u lĩnh v c c a gi i tích toán h c, lý thuy t s , c h c c đi n và c h c thiên th , ông là nhà toán h c vĩ đ i nh t c a th k 18.

-Leonardo c a Pisa (1170-†1250), là nhà toán h c tài ba nh t th i Trung C "

-Fibonacci (1170-†1250) n i ti ng có công lan truy n h ký s Hindu- Á R p Châu âu, vào đ u th k 13 trong cu n (Liber Abaci) c a ông. Dãy s hi n đ i mang tên ông, s Fibonacci tuy ông không ph i là ng i khám phá nh ng đã dùng nó làm thí đ trong cu n Liber Abaci

-Marchese Guglielmo Marconi (1874-†1937) là ng i phát minh ra máy đi n báo Radio Ông cùng Karl F. Braun là hai ng i ng i đ ng nh n gi i Nobel v t lý 1909 "công nh n nh ng đóng góp c a h cho s phát tri n c a ngành vô tuy n"

-Antonio Meucci (1808-†1889) là nhà phát minh máy điện thoại liên lạc giọng nói năm 1857. Meucci là người phát minh ra máy điện thoại đầu tiên.

Ngoài nghệ thuật văn học thành công trên, văn bản văn hóa nghệ thuật của dân tộc Ý cũng không kém phần quan trọng trong kho tàng văn chương thế giới. Chuyện tình lãng mạn của Romeo và Juliet, hai người yêu nhau nhưng sợ mẹ không cho họ sống bên nhau, vì hai người là con của hai dòng họ vốn ghét nhau nhiều thế hệ tại thành phố Verona, nhưng hai người vượt qua những đßnh kiên để yêu nhau, và kết thúc cuộc tình là một bi kịch đau đớn. Chuyện tình này năm 1597 nhà soạn kịch người Anh nổi danh thế giới William Shakespeare(1564-†1916) soạn và kịch xuất sắc và nổi tiếng trên sân khấu kịch nghệ quốc tế. Năm 1856 nhà văn Gottfried Keller người Thụy Sĩ viết tiểu thuyết Romeo und Julia auf dem Dorfe, từ năm 1908-1996 đã có 6 hãng Phim sản xuất phim chuyện tình Romeo và Julia.

Âm nhạc luôn đóng vai trò quan trọng trong văn hóa Ý. Là nơi khai sinh ra Opera truyền thống âm nhạc cổ điển. Nhạc cổ điển hiện tại đầu có thể tìm thấy nguồn gốc từ nghệ thuật phát minh dòng nhạc ba bộ ba (symphony, concerto & sonata). Nhưng nhà soạn nhạc nổi tiếng thế giới Phßc họng: Giovanni Pierluigi, Monteverdi Baroque, Arcangelo Corelli và Antonio Vivaldi các nhà soạn nhạc cổ điển như Niccolò Paganini & Gioacchino Rossi. Các nhà soạn nhạc lãng mạn như : Giuseppe và Giacomo Puccini. Các nhà soạn nhạc Ý hiện đại là: Luciano Berio, Luigi Nono góp phần phát triển nền âm nhạc của thế kỷ 21.

Hßa sĩ tài danh Leonardo da Vinci (1452-†1519) là một thiên tài toàn năng (sinh tại Anichiano Ý nhưng qua đời tại Amboise Pháp). Thời gian từ (1495-1497) Leonardo vẽ một trong những bức tranh nổi tiếng nhất của ông là “Bßa ăn tại cuối cùng của Chúa Jésus và 12 Tông đồ” trong nhà thờ Santa Maria delle Grazie. Năm 1506 Leonardo hoàn thành bức danh họa Mona Lisa còn gọi là (La Gioconda) ngày nay nhiều người cho rằng bức tranh này, nhưng không thể vẽ nổi cái của người xưa trong tranh. Ông Sandro Botticelli (1445-†1510) nổi tiếng với bức họa Maria và Chúa hài đồng cùng các thiên thần. Ngoài ra còn những danh họa: Donatello, Fra Angelico, Tintoretto, Caravaggio, Bernini, Titian, Michelangelo và Raffaello sanzio....

Nghệ thuật gia: Marsilio Ficino (1433-†1499) là nhà nhân văn học người đầu tiên dịch nguyên bản các tác phẩm của Platon sang Latin, Niccolò Machiavelli (1469-†1528) nhà triết học chính trị, nhà người giao thiệp sau này, triết gia Jean-Jacques Rousseau (1712-†1778) nhà triết học đầu tiên phát triển của lý thuyết xã hội, của Niccolò. và Giordano Bruno (1648-†1600) triết gia, khoa học gia là Linh mục một trong những nhà nhân văn đầu tiên đưa ra ý tưởng về một Trái Đất vô tận và động vật. Bruno cho rằng vũ trụ bao la, vô tận trong đó có các sinh vật, các hành

thành công khám phá. Bruno là tòa án La Mã kết tội và bắt đầu thiêu hủy ở Roma 1600. Ông là một người tiên hy sinh cho khoa học.

Các tác giả văn học hiện đại là những người đoạt giải Nobel văn học: nhà thơ quốc gia Giosuè Carducci (1835-1907) "phong cách mới mẻ và sức mạnh trẻ trung trong thơ", nhà văn nữ Grazia Deledda (1871-1936), nhà văn, nhà soạn kịch Luigi Pirandello (1867-1936), nhà thơ Salvatore Quasimodo (1901-1968) và nhà thơ nhà phê bình văn học Eugenio Montale (1896-1981)

Những Ý rất hâm mộ thể thao vì thể thao xa xưa có các trận đấu sử thi ở Roma cổ đại, đấu ở trường Colosseum là di tích lâu dài, hiện nay có nhiều câu lạc bộ thể thao, đội bóng quốc gia được chung kết 16 lần giải cúp thế giới (Fußball Weltmeister) giải cúp vô địch 4 lần (1934-1938-1982 và 2006) và năm 1968 vô địch giải Ái Châu (Fußball Europameister). Các môn thể thao mùa đông cũng khá phổ biến, nhiều người Ý tranh tài tại các Olympic. Thể vận hội mùa đông được tổ chức tại Ý năm 1956 (Cortina d'Ampezzo) và năm 2006 (Torino) Hoạt động thể thao vào các lễ hội Ý như Palio cuộc đua Gondola tại Venezia vào ngày Chủ nhật đầu tiên của tháng 9, các bộ môn thể thao không thể thiếu trong đời sống của dân tộc Ý.

Ý phát triển về Khoa học, văn học, âm nhạc, thể thao... ngoài ra có thể kể một số thông tin: Pizza, Spaghetti. Theo tài liệu khác nhau cho rằng Pizza nguồn gốc từ Hy Lạp? Spaghetti là loại mì sợi xuất xứ từ Trung Hoa? Không cần tranh luận người ta đưa biệt Pizza ra đời tại Ý vào năm 1889 khi nữ hoàng Margherita Teresa Giovanni, hoàng hậu của vua Umberto đến thăm Napoli. Raffaele Esposito, chủ quán rượu Pietro li Pizzaiolo đã đãi món Pizza là một đặc sản nổi tiếng. Đó chính là loại Pizza ra đời là món ăn nhanh thể ngon dễ ăn. Năm 1905 người Ý tên là Gennaro Lombardi đến New York lập nghiệp mở tiệm Pizza đầu tiên trên xứ Mỹ. Nhà nước Đức tuy gọi Ý nhưng cho đến năm 1952 lần đầu tiên tiệm Pizzeria „Sabbie di Capri“ mở ở Würzburg thuộc bang Bavaria. Cho đến ngày nay, Pizza và Spaghetti có mặt ở hầu hết các quốc gia trên thế giới. Ở mỗi nơi, người ta làm Pizza hay Spaghetti pha chế thêm bột gia vị để có được hương vị riêng. Người Ý có thể làm chế giò Vịt Nam, nhưng họ không thể chế được món thơm ngon như các bà nội trợ người Việt.

Nhà văn Ý đào tạo nhiều nhân tài cho nhân loại, những người học lâu đời. Trường Đại học Bologna có từ năm 1088 (mới năm theo học 100.000 SV) hiện nay hàng trăm Đại học ở các ngành khác nhau. Đại học lớn nhất là Sapienza ở Roma có hơn 130.000 sinh viên (so với Việt Nam có khoảng 4 ngàn năm Văn hiến, nhưng Đại học đầu tiên ở Hà Nội thành lập từ năm 1918)

T 1989 các quốc gia Đông Âu b ch đ CS, làn sóng di c t Đông Âu đ n Ý kho ng 1.025.874 ng i. Ngoài ra còn có các s c dân khác nh : Albania (348.813) ng i Tàu (127.822) Romania (297.570) Ukraina (107188). Thi u s ng i Việt t n n CS kho ng 3000 ng i, đ c H i quân Ý v t trên bi n đông năm 1979 và ti p t c thâu nh n theo di n nhân đ o c a chính ph và nhân dân Ý.

Nhìn i ch s Việt Nam tr i qua m t ngàn năm B c thu c, g n m t trăm năm nô i gi c Tây, nh ng dân t c Việt Nam đoàn k t ch ng ngo i xâm giành đ c l p và gi gìn b c o, không ai mu n r i b quê h ng. B n c l ch s ngày 30.4.1975 ch m đ t chi n tranh, th ng nh t đ t n c nh ng hàng tri u ng i mi n Nam ti p t c b n c, b t ch p phong ba bão t hay h i t c c p c a, h m hi p, gi t ng i; b t ch p gian kh khi v t thoát b ng đ ng b ; hay nh ng nguy hi m đ n sinh m ng khi làm ki p thuy n nhân đ đi tìm hai ch T DO.

Làn sóng v t biên s i đ ng nh t t năm 1978, 1979 thuy n nhân Việt Nam đ n các n c láng gi ng t i Á Châu b xua đu i, chìm tàu, b h i t c Thái h m hi p đàn bà, tr em. Làm ch n đ ng i ng tâm Th gi i. Cao y T N (United Nations High Commissioner for Refugees) kêu g i các quốc gia t do m vòng tay nhân đ o đón nh n ng i Việt t n n. H i ngh Genève, Juni 1979 các quốc gia Âu Châu đ ng ý thâu nh n Thuy n nhân Việt Nam.

Ngày 27.06.1979 tàu Vittorio Veneto b neo Tolone đ c l nh v i c ng Taranto, chu n b cu c hành trình dài đ n bi n Đông tìm v t thuy n nhân Việt Nam. Đây cũng là n đ u tiên H i quân Ý sau đ Nh Th chi n (1939-1945) r i bi n Đi Trung H i ho t đ ng xa, h i hành dài 12.000 km. Ngày 5.7.1979 lúc 10 gi t c ng Taranto, tàu H i quân đ i s ch huy c a Đô đ c Sergio Agostinelli c a h m đ i th 8 c a Ý, ph i h p v i các tàu V.Veneto (450 gi ng), Andrea Doria (270 gi ng), Stromboli (112 gi ng), đ u đ c trang b b nh vi n c p c u đ y đ ph ng ti n. L ng th c, n c u ng đ y đ đ thi hành s m nh nhân đ o. Nh ng thuy n tr ng, th y th đoàn, nh ng ng i thi n nguy n y tá, bác sĩ v i lòng nh t huy t tình nguy n làm vi c nhân đ o trong đó sinh viên Nguyễn H u Ph c (tàu Stromboli) và hai lính m c: Cha Domenico Vũ Văn Thi n (tàu Doria) và Đ c ông Philip. Tr n Văn Hoài (tàu Veneto) cũng đã có m t trên đoàn tàu làm thông đ ch.

Đoàn tàu đ n Singapore v i h i trình dài 2640 h i lý (tìm ki m) thuy n nhân VN trên vùng bi n r ng kho ng 250.000 km². Thi i gian ho t đ ng các h i quân Ý trên bi n đông v t đ c nh ghe, tàu v t biên trong c n “th p t nh t sinh” t ng s 907 thuy n nhân. Chi u ngày 02.8.1979 đoàn tàu tr v c qu c mang theo toàn th thuy n nhân Việt Nam. Bu i sáng th Hai ngày 21.8.1979 đ n Venezia, đ c đón m ng n ng nh t, các phái đoàn đ i di n chính ph lên tàu thăm chúc m ng thuy n nhân là B tr ng Qu c phòng, phó bí th b ngo i giao Zamberletti, t ng t l nh b qu c phòng, t l nh H i quân, Giám đ c văn phòng b tr ng, Đ c giám m c,

các cơ quan truyền thông báo chí.

Chúng ta đến xem sự nỗ lực với đôi bàn tay trống, vượt qua những khó khăn thách thức để hội nhập và làm nên sự nghiệp. Kinh nghiệm sống là một bài học, một di sản vô giá cho thế hệ mai sau. Có „ôn cố“ mới có „tri tân“. Người không có quá khứ là người bỏ bỏ những gì tốt đẹp trong hiện tại và trở thành vô định trong tương lai. Người Việt dù sống ở bất cứ nơi nào trên thế giới, đều ý thức được việc bảo tồn bản sắc văn hóa dân tộc Việt, duy trì ngôn ngữ Việt, cùng một tâm trạng, một niềm niềm vui quá khứ với niềm u buồn đau đớn của một thế hệ cùng chia sẻ, gắn gũi với nhau hơn. Đã 30 năm trôi qua nhưng chúng ta nhớ lại không quên tri ân công đức chính quyền và nhân dân Ý. Chúng ta rời Việt Nam lúc tóc hãy còn xanh, nhưng sau 30 năm thì tóc đã bạc màu thời gian. Nhìn lại sinh hoạt của Công Đoàn Người Việt tại hội người nói chung, đặc biệt tại Ý hội nhập và trở nên thành trên mặt phẳng địa lý. Nhưng sinh hoạt của người Việt tại Ý hội nhập, vì người Việt tại Ý rất khó khăn. Muốn tìm kiếm ngày hội người có 500 người tham dự rất khó. Tuy nhiên ngày 22.8.2009 Hội Người Việt tại Ý đã tổ chức hiện tình hình „đoàn kết“ và „ăn trái ngọt trái cây“, không phân biệt người đến trước người đến sau, cùng nhau cùng tìm kiếm „Hội Người 30 Ngày Việt Nam Công Sơn Tại Ý“ và phát hành Bản Tin „Cuộc Hành Trình Vượt Bão, vượt biển ban BTC (2) đã liên lạc với Ban Quốc Phòng, Bộ tư lệnh Hải Quân mời các thuyền trưởng và thủy thủ đoàn của những chiếc tàu đã cứu sống người Việt chúng ta trên biển cả, cảm ơn chính quyền, những nhà hảo tâm nhân ái người Ý.

Trên tàu 30 năm trước của tôi còn vang vọng âm Lm. Philip đến di chuyển người Việt-Nam phát biểu: “Kính thưa Đô-đốc, Hội trưởng, các Sĩ-quan, các H-sĩ-quan, các Th-y-th: Cảm ơn vì đã cứu vớt chúng tôi Công nhân tại công trường ai với tấm lòng của tín đồ Thiên-chúa-giáo đã hy sinh cho chúng tôi suốt đêm-ngày ...Người Ý các vị có trái tim tốt đẹp, không ai có thể đối xử với chúng tôi tốt đẹp vậy ...Chúng tôi đã “chết-đi-sống-lại” bởi lòng tốt của các vị ... Sáng nay trên phi thuyền chúng tôi đã ngắm nhìn biển biển Ý mặt làn gió nhẹ ngọt ngào miền-man trên mặt nước dưới hiu chào đón và làm đầy sự vui sống trong tim chúng tôi ... Các vị khác hẳn mọi dân khác: với các bạn có một đức lòng tốt hiền và vì đó các bạn phải xả thân..” (3)

Những ngày ngày đến đến Ý còn xa lạ, ngày ngày những bây giờ là quê hương thế 2. Con cháu trở nên thành một người bạn tốt, niềm vui người đi làm có đủ sự yên ổn để mua nhà riêng, niềm vui người đã vào học non, vui học tu già suy nghĩ và nhân tình thế thái, cõi nhân sinh và hạnh phúc con cháu thành đạt. Viên mãn cuộc sống, là đi tìm kiếm của tham vọng, để tâm hồn thanh thản, không bao giờ quên những ân tình của đời đã trao.